

21. SYV 002.mp3

Speaker 1 [00:00:01] Det här är en podcast från Skolverket.

Sandra Charléz [00:00:03] Hej och välkommen! Den här podden handlar om ämnesbetygsreformen Gy25 och då ur ett studie- och yrkesvägledningsperspektiv. Vi kommer att diskutera hur reformen kan påverka elever och studievägledare. Och i studion har jag tre gäster, Eva Mirsch studie- och yrkesvägledare och från Skolverket Mikaela Zelmerlöow och Emelie Högberg. Ni är varmt välkomna hit alla tre!

Emelie Högberg [00:00:37] Tack.

Mikaela Zelmerlöow [00:00:37] Tack!

Sandra Charléz [00:00:37] Jag heter Sandra Charléz. I juli 2025 så kommer ämnesbetyg ersätta kursbetyg på gymnasial nivå, alltså det som vi kallar Gy25 här. Eva, du arbetar ju som studie- och yrkesvägledare. Har du och dina kollegor pratat någonting om Gy25 ämnesbetygsreformen och hur du tror att ni kommer påverkas av reformen?

Eva Mirsch [00:01:05] Vi har ju faktiskt inte pratat så mycket om reformen ännu. Utan när jag är på gymnasiet så tänker man nog mest att jamen det här kommer 2025 så det kommer inte beröra oss så mycket.

Sandra Charléz [00:01:18] Det låter kvar tänker man.

Eva Mirsch [00:01:19] Ja exakt.

Sandra Charléz [00:01:20] Swish så är vi där.

Eva Mirsch [00:01:22] Men på grundskolan så tror jag nog att man kanske börjar bli lite nervös och tänka hur ska det här påverka oss och vårt arbete? För vi brukar ju ofta gå ut i, redan i årskurs åtta och informera om gymnasiet och de som går i årskurs åtta nu, det är de som kommer behöva ha den här informationen redan i vår. Så därför är ju det här en jätteviktig fråga redan i år, just för dem som går på grundskolan, eller de som jobbar på grundskolan.

Sandra Charléz [00:01:56] Så redan nu under våren 2024 så behöver ni information som ni kan ta vidare till eleverna i årskurs åtta.

Eva Mirsch [00:02:03] Ja, och jag tror också att det är viktigt att vi från Skolverket får information om vad som är viktigast, att vi ska sortera i allt det här. För det är väldigt många frågor det handlar om. Men det kanske inte är de här detaljfrågor vi behöver just nu, utan mer övergripande svar på hur det kommer påverka eleverna som går i grundskolan nu.

Sandra Charléz [00:02:27] Superbra och vi hoppas att du kommer få en massa svar på dina frågor under det här programmet. Vi ska strax prata om vad det innebär, men först Mikaela, du har ju ett övergripande ansvar för studie- och yrkesvägledningsfrågor på Skolverket. Vad är Gy25?

Mikaela Zelmerlöow [00:02:44] Ja, precis som du säger så kommer ämnesbetyg att ersätta nuvarande kursbetyg och det innebär att alla ämnesplaner utformas som sammanhållna ämnen med nivåer, istället för som idag då som kurser. Och ett ämne kan ha en eller flera nivåer. Men det är inte bara det här som påverkas utan också ämnena, examensmålen, program mål och programstrukturer, som kommer att uppdateras utifrån hur framtidens krav på studier och arbetsliv kommer att se ut.

Sandra Charléz [00:03:17] Totalt genomgripande.

Mikaela Zelmerlöow [00:03:19] Totalt genomgripande!

Sandra Charléz [00:03:21] Emelie, du arbetar ju med Gy25 på Skolverket. Kan du berätta om syftet? Varför gör man det där?

Emelie Högberg [00:03:27] Ja, tanken här är ju med den här reformen att elever ska kunna få undervisning under en längre sammanhållen period innan det slutgiltiga betyget sätts. Det är också tänkt att läraren ska få möjlighet att undervisa mer långsiktigt utifrån en helhetssyn då tänker man. Och ett tydligt elevperspektiv på den här reformen är ju just att det är betyget från den högsta nivån som eleven läser som följer med i ett betygsdokument sen då, examensbeviset. Och det handlar ju om att det på ett tydligare sätt ska representera vad eleven faktiskt kan, när man är klar med sin utbildning.

Sandra Charléz [00:03:58] Eva pratade ju i början om att det här är ju väldigt aktuellt, man behöver informera redan under vårterminen nu 2024. Vad mer kommer Gy25 innebära för vägledare Mikaela?

Mikaela Zelmerlööv [00:04:13] Precis som Eva sa så är det viktigt att prata om och ringa in vad vägledare, både i grundskolan och gymnasieskolan behöver kunna för att vi ska kunna formulera bra frågor och få och hitta svar på dem. Till exempel som Eva sa så är det viktigt att redan under våren 2024, när man ska informera elever i årskurs åtta men också vad som berör dem under gymnasietiden som kommer sen.

Sandra Charléz [00:04:38] Men om vi fokuserar på det här med vad man ska informera i årskurs åtta, vad är viktigt för, eller viktigast kanske för vägledarna att känna till när man ska informera i årskurs åtta.

Mikaela Zelmerlööv [00:04:50] Jag tänker att det så här i början av processen så är det, så finns ju inte svar på alla frågor. Men de kommer att besvaras vartefter och vi kommer att hitta bra former för det så att både vägledare i alla skolformer kan få svar på sina viktiga frågor. Vi kommer ha riktad information, men vi rekommenderar ju också förstås vägledare att titta på Skolverkets webbplats och hänga med. För det är viktigt att man förstår helheten för att kunna ställa de där detaljfrågorna. Men som sagt, vi vet inte allt nu, men det kommer att klarna vartefter.

Sandra Charléz [00:05:25] Skolverket.se där hittar man mycket information. Eva, du jobbar ju som vägledare på grundskolan i Huddinge och på gymnasiet i Nynäshamn. Nu har vi pratat några minuter om vad det är och vad syftet är, vad har du för tankar när du hör det?

Eva Mirsch [00:05:41] Ja, det växer en massa frågor tänker jag. Och en av frågorna som jag tänker på, det är hur de nya programstrukturerna kommer se ut och när vi får information om det.

Sandra Charléz [00:05:55] Vem är hugad spekulant på att svara på den frågan?

Emelie Högberg [00:05:57] Jag tror att den är riktad till mig då kanske, ja. Så här är det, att vissa delar av programstrukturen, de är redan beslutade och de kan man se då i bilagor till både skollag och gymnasieförordning. Sen så är det vissa beslut som fortfarande behöver tas och de kommer att tas under våren. Så under våren 2024 kan man räkna med att få se programstrukturerna i sin helhet. Sen så får vi ofta frågor då också om hur stora skillnader det kommer att bli exempelvis. Och det är väl svårt att dra igenom så här kortfattat och på ett pedagogiskt sätt. Men det man kan säga är väl att det kommer att ske förändringar i samtliga programstrukturer, eftersom att ämnenas namn ändras men det också har skurits om en hel del utifrån den här modellen så att det ska bli en tydligare progression. Så att ändringar i viss mån inom alla programstrukturer men där man kan säga att det ganska stor skillnad mellan programmen också. Vård och omsorg till exempel genomgick ganska stora ändringar för bara något år sedan så där är det relativt små förändringar.

Sandra Charléz [00:06:56] Eva, det är nästan som att vi byter plats lite, du blir programledare. Du har svaren här, ställ dina frågor till Skolverket.

Eva Mirsch [00:07:08] Jamen vad gäller angående behörighet till eftergymnasiala studier?

Sandra Charléz [00:07:16] Mikaela.

Mikaela Zelmerlööv [00:07:17] Då kan vi säga några saker redan nu. Alltså i samband med införandet av Gy25 så har Skolverket förstås en dialog med UHR, Universitets och högskolerådet, kring utformningen av behörighet och urval till högre studier. Men med en skillnad då, att elever kommer ju ha mycket färre betyg i sina examensbevis från Gy25. Och betygen kommer att räknas i förhållande till antalet poäng i ett ämne, till skillnad mot idag där de räknas i förhållande till en kurs.

Eva Mirsch [00:07:51] Okay, men kommer det vara samma meritpoäng som tidigare om man läser engelska och moderna språk och matte?

Mikaela Zelmerlööv [00:08:00] Där kommer det inte vara några förändringar.

Sandra Charléz [00:08:02] Det var klara besked. Känner du dig nöjd, Eva?

Eva Mirsch [00:08:05] Ja, jättenöjd!

Sandra Charléz [00:08:06] Emelie, hur ska Gy25 införas?

Emelie Högberg [00:08:09] Utgångspunkten är att om man börjar som elev i gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan höstterminen 2025, då kommer man läsa enligt det nya ämnesnivåutformade systemet. Är det däremot så att du påbörjade din gymnasieutbildning tidigare än så, då kommer du att läsa klart enligt de kursutformade systemet. Sen kan det såklart finnas undantag från den här regeln då.

Sandra Charléz [00:08:31] Det är mycket att hålla reda på känner jag, bara genom att lyssna på detta, både det nuvarande systemet med kursbetyg och vilka ämnen och nivåer det blir från sommaren 2025. Vad kommer ni på Skolverket göra för att underlätta för vägledarna under implementeringen av Gy25? En stor fråga, jag förstår men...

Emelie Högberg [00:08:52] Ja, nämen det är en stor fråga och det är en stor reform också så det tycker jag inte är nått konstigt. Här planerar ju Skolverket flera olika insatser och vägledning och stöd. En av de sakerna som vi tar fram som jag tänker riktar sig väldigt mycket till SYV, det är ju just ett uppdrag som vi har fått att fastställa hur kurser och ämnesnivåer förhåller sig till varandra. Det vill säga hur, om de motsvarar varandra. Och det här har vi fått ett bemyndigande att ta fram föreskrifter kring det. Och det betyder ju att vi reglerar då vilka kurser och ämnesnivåer som är motsvarande.

Sandra Charléz [00:09:27] Bemyndigande från regeringen eller?

Emelie Högberg [00:09:30] Ja, då har vi fått ett bemyndigande från regeringen som myndighet att ta fram det här. Och utöver den föreskrift som vi ser så ska vi också ta fram ett lite bredare planeringsstöd som vi tänker att vi kommer att ha på Skolverket.se då. Vi vet att det här är efterfrågat och vi jobbar med att det ska bli klart så snart som möjligt men vi får återkomma lite när tid vi kommer att skicka ut på remiss då.

Sandra Charléz [00:09:53] Fortsätta lyssna på poddarna på Skolverket.se.

Emelie Högberg [00:09:56] Låter bra.

Sandra Charléz [00:09:56] Vad händer om eller när en elev byter lärare mellan nivåerna?

Emelie Högberg [00:10:02] Ja, nämen det är inte tänkt att det ska bli någon särskild överlämning så eller extra dokumentationsbörd, utan varje lärare undervisar i den nivån som man undervisar i. Och det gäller ju även då om det är nivåer som bygger på varandra i det här systemet. Och det är ju då en skillnad till om det är så att en elev till exempel byter skola eller byter lärare under pågående nivå. Då, precis som det är idag så krävs det ju överlämning då.

Sandra Charléz [00:10:30] Och hur blir det om en elev byter gymnasieskola?

Mikaela Zelmerlööv [00:10:35] Precis som i dag så behöver elevens individuella studieplan följa med eleven till den nya skolan och där liksom anpassas utifrån hur utbudet ser ut i den nya skolan. Men med det här nya ämnesutformande systemet så behöver ju nivåerna komma i en given ordning, till skillnad mot nu när de i kursutformade kan komma i väldigt olika ordning mellan skolorna. Men om en elev byter gymnasieskola under ett pågående år, då måste en överlämning ske ju mellan lärare så att den mottagande läraren vet vad eleven har mött för centralt innehåll. Och om en elev byter skola mellan två läsår, då behöver elevens individuella studieplan följa med så att den mottagande skolan vet vilka ämnen och nivåer som den här eleven har läst klart. Och betygen i de här ämnena och nivåerna behöver förstås framgå av betygskatalogen som mottagande skola då behöver kunna få ta del av.

Sandra Charléz [00:11:39] Emelie, jag tror att du svara på den här frågan tidigare men jag tror att många som är intresserade av det. Kan en elev välja bort en högre nivå för att behålla ett bättre betyg på en underliggande nivå?

Emelie Högberg [00:11:52] Ja, det är ju så att mycket av det eleven läser i gymnasieskolan, på sin gymnasieskola är ju bestämt. Man har ju en programstruktur som bestämmer vad eleven ska läsa, vilka ämnen och ämnesnivåer. Sen finns det ju ett litet friutrymme för eleven att göra vissa beslut inom den och det heter individuellt val till exempel. Skolan som eleven läser på beslutar ju också vilka ämnen och ämnesnivåer man erbjuder i viss utformning inom det programmet. Så att, det är ju inte tänkt så att man ska läsa ämnen, få sina betyg och därefter välja vilka man tar med utan det är ju en på förhand planerad studieplan som man följer och som beslutar vilka ämnen och ämnesnivåer som ska följa med då i examensbeviset slutligen.

Sandra Charléz [00:12:35] Så nej?

Emelie Högberg [00:12:37] Nej är väl den korta, det korta svaret.

Sandra Charléz [00:12:40] Förlåt att jag... Vad innebär det om man är borta ett år mitt i förändringen? Kursbetyg när man lämnar skolan och ämnesbetyg när man kommer tillbaka?

Mikaela Zelmerlööv [00:12:51] Ja det är en jättebra fråga och det kommer verkligen att vara en aktuell fråga för många som är borta, av olika anledningar är borta ett år. Men här behöver Skolverket fundera lite och titta på skrivningarna i gymnasieförordningen men den frågan kommer vi förstås att återkomma i och kunna svara klart och tydligt på.

Sandra Charléz [00:13:09] Kommer kraven för en gymnasieexamen att ändras?

Emelie Högberg [00:13:12] Ja om jag ska hålla mig till korta svar nu, så nej svarar jag här. Men det är ju så att det är klart att det sker vissa förändringar i bestämmelserna eftersom det står ju numera om ämnesnivåer och inte kurser som det gör i dag. Men i övrigt så är kraven egentligen de samma. Man ska ha 2500 poäng och av dem så ska 2250 vara godkända. Sen finns det ju ytterligare regler beroende på vilken typ av examen det är. Men nej, inga större förändringar.

Sandra Charléz [00:13:39] Eva, har du någon mer fråga nu när vi har de här i studion?

Eva Mirsch [00:13:44] Ja men det jag funderar på, det är Utbildningsguiden som vi som SYV använder väldigt mycket, det är ett otroligt bra hjälpmedel. Och vad kan vi få för stöd därifrån och övrigt stöd från Skolverket och när kommer det?

Sandra Charléz [00:14:04] Bra fråga, Mikaela vill du svara?

Mikaela Zelmerlööv [00:14:05] Men jättebra Eva och det, vi vet ju det precis som du säger att de här stöden är jätteanvändbara och hjälpsamma, inte minst Behörighetsvisaren till exempel, som visar vilken behörighet ett program ger för högre studier. Och den frågan kommer ju vara lika relevant när den här nya reformen har trätt i kraft, så att jag är alldeles säker på att Utbildningsguiden kommer att göra en liknande Behörighetvisare för den nya reformen. Precis när den kommer, det kan vi inte riktigt svara på men, och jag tror att det här är en av de frågor som vägledare kommer att behöva stöd från Utbildningsguiden. Det finns ju andra verktyg och andra

stöd och hjälp som också behöver anpassas efter den här nya reformen. Men jag är alldeles säker på att de kommer att fånga det och hitta lösningar på de frågorna.

Sandra Charléz [00:14:55] Det var ett bra, efterlängtat svar.

Eva Mirsch [00:14:58] Ja!

Sandra Charléz [00:14:58] Då vet vi. Mikaela, finns det något mer som man kan förvänta sig i stöd från Skolverket?

Mikaela Zelmerlööv [00:15:07] Skolverket planerar förutom den här podden förstås att ha olika former av information och stöd löpande. Vi börjar nu under våren, som vi pratade om tidigare med information för de elever, eller för vägledare som ska vägleda de elever som går i årskurs åtta, som kommer vara första årskullen då som omfattas av den här reformen. Vägledare är väldigt viktiga, så det är jätteviktigt att de får, eller att ni får den information som ni verkligen behöver så att det blir tillräckligt bra för eleverna. Vi kommer att uppdatera webbinformation löpande förstås och både studie- och yrkesvägledare men också administratörer är viktiga, har viktiga roller i den här reformen. Mycket kommer ju att handla om studieplanering och vi kommer också ta fram planeringsstöd och föreskrifter som Emelie sa. Titta på fler verktyg kommer vi att göra, kartläggning för, och yrkeskunskaper kan anpassas och uppdateras, också vägledare. Men det är också viktigt att säga att man som vägledare behöver hålla sig ajour via Skolverket.se och där kommer vi ju bygga ut informationen allt mer, så att den också är riktad mot vägledare. Nyhetsbrev är ju en sån sak, vi har ett riktat nyhetsbrev för, särskilt utformat för vägledare. Där kommer all information att finnas varje gång, det kommer ut varannan månad.

Sandra Charléz [00:16:31] Skolverket.se där kan du alltså gå in för att få ditt riktade nyhetsbrev om det du är intresserad av. Du bara klickar i att du är vägledare och vill ha den typen av information så får du det rakt in i din mailbox. Om jag kort ska försöka sammanfatta vad vi har pratat om under den här podden. Ja, det kommer vara en del förändringar under Gy25 men inte så stora. Och den här oron som man kanske känner behöver kanske inte finnas där. Eller vad säger du Emelie?

Emelie Högberg [00:16:59] Nej men precis, jag tänker det sker ju ändringar kring ämnen helt enkelt. Att det blir nivåer och det blir den här progressionen och så vidare. Men mycket av det som är gymnasieskola idag och anpassat gymnasieskola och hur det fungerar, det fortsätter att vara likadant och utifrån några de frågorna som vi har svarat på också så att. Det är förändringar men jag tror inte att man ska vara alltför orolig, mycket fortsätter att se ut likadant.

Sandra Charléz [00:17:24] Har du någon kommentar på det Eva?

Eva Mirsch [00:17:27] Det låter betryggande.

Emelie Högberg [00:17:29] Ja.

Sandra Charléz [00:17:29] Underbart! Stort tack Eva Mirsch, Mikaela Zelmerlööv och Emelie Högberg för att ni var med oss här i dag, i podden. Och tack till dig som har lyssnat.